

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatvs S. Inqvisitionis Hispaniarvm Qvalificatoris, Et
Olim Complvti Sacrae Theologiae Professoris. Opvs
Theologicvm, iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Dissertivr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1670

Quæst. 8. Quænam necessitas opponatur libertati actus primi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77011)

ribilis, vt est manifestum.

289 Secundò probatur circa potentiam loco motuam, ad quam reducuntur omnes actus externi nostri voluntati nostræ subiecti. Nam, estò nullius actus talis potentia subiecti, quæ non sit de facto coexistens alteri actui incompatibili cum actu omisso, & consequenter connexo cura ipsa omissione; hæc tamen sæpe non causatur per talem actum, nec libertatem ab eo participat, qua libera est, sed ab aliqua purâ omissione actus interni voluntatis cauanda venit, ab eiusque libertate immediatâ euadit libera mediata. Quod satis est, vt ea pura etiam omisso actus externi dici possit, & debeat iuxta notationem præmissam supra num. 246. Aut certè saltem satis est, vt falsa sit sententia Vasq. & aliorum dicentium vniuersè, omissionem actus externi semper causari per alium actum cum actu omisso incompatibilem. Iam verò, omissionem actus externi sæpe non causari per alium actum externum, neque ab eo libertatem participare, facillè ostenditur per exemplum. Facillè quippe euenire potest, sæpeque eueniet, vt homo sedens, postquam sessionem inchoauit, omnem actum voluntatis circa illam suspendat, (quia nullus, vt ea conseruetur, necessarius est), cogitantque de ambulatione sibi possibili, volitionem efficacem ambulandi per puram omissionem simul omitat. Quo casu omisso ambulationis ab omissione volitionis de se efficacis causabitur, & euadet libera; non à sessione incompatibili cum ipsâ ambulatione. Quæ sessio vel non erit libera, si homo pro tunc nihil de illâ cogitat, vel, si sit libera, ab ipsâ omissione ambulationis participabit libertatem: (tantum ab est, vt omissioni ambulationis sessio libertatem communicet). Nam in casu posito sessio eatenus tantum potest homini libera esse, quatenus liberè eam non impedit, seu non tollit per ambulationem, cum posset. Est enim in casu posito sessionis conseruatio euentus non aliunde sequutus liberè, quam ex omissione liberâ ambulationis. Pariterque passim continget circa dubium in similibus casibus.

290 Vnde tandem colligendum venit, quomodo etiam dari possint omissiones, seu potius negationes puræ, & liberæ actuum aliarum causarum, ab illâ, respectu cuius liberæ sunt. Ex omissione siquidem purâ, & liberâ actus potentia meæ locomotiuæ procedere potest negatio motus lapidis, quem ego per talem actum causare possem, lapidem aliò proijciendo. Similiter ex omissione purâ, & liberâ alterius actus potentia meæ locomotiuæ procedere potest negatio combustionis domus, quam causare ego possem, applicando ipsi domui ignem per talem actum. Similiter rursum ex omissione purâ, & liberâ exhortationis, qua possem ego exhortare Petrum ad eleemosynam faciendam, negatio eleemosynæ faciendæ à Petro potest enasci. Quæ quidem negationes actuum aliarum causarum tunc saltem forent mihi liberæ, & imputabiles iuxta doctrinam tactam supra num. 277. quando obligationem haberem eas impediendi, causando actus eis oppositos per actus meos; scilicet quando obligationem haberem proijciendi lapidem aliò, applicandi ignem domui ad eam comburendam, & exhortandi Petrum ad dandam eleemosynam. Quibus in casibus eiusmodi negationes non solum liberæ, sed puræ etiam essent; quia à solis omissionibus puris, & liberis meorum actuum liberè causarentur.

QVAESTIO VIII.

Quenam necessitas opponatur libertati actus primi.

291 Pro exactâ resolutione suppono primò ex dictis in Pharo Scient. disp. 11. quest. 4. necessarium dici posse vniuersè id, quod ad quemuis actum necessitatum, atque adeò ad actum contradictorium impotens est. Ad actum autem id est necessitatum, quod cum eo est connexum. Vnde necessitas aliud non est à connexionem, quæ quoduis ens cum quouis actu connexum est. Ex hac autem connexionem, in qua stat necessitatis essentia, nascitur vt eius proprietas in ente necessitato ad vnum actum impotentia ad actum contradictorium, eò scilicet, quod connexum cum vno ex extremis contradictionis eo ipso est alteri oppositum, atque adeò impotens, vt coniungatur cum illo iuxta doctrinam demonstratam in eadem Pharo disp. 14. quest. 4. Caterùm iuxta frequentioresem loquendi vsum solum ens connexum cum actu existendi, impotentique subiacere ad non existendum, aut etiam ens connexum cum actu essendi id, quod est, solet vocari necessarium; ens verò connexum cum quouis alio actu necessitatum potius ad illum dici solet communiter.

292 Suppono secundò, in præsentem solum esse sermonem de necessitate, connexionemque metaphisicâ, qua ita simpliciter ens necessitatur ad actum, vt implicet contradictionem sine illo esse. Ex dicendis enim circa illam facile erit vnicuique colligere, quid ad rem de necessitate physica, deque morali veniat dicendum, suppositâ diuisione notissimâ necessitatis, ac connexionis in metaphisicam, physicam, & moralem. De qua nos in Pharo Scient. disp. 11. q. 4. & disp. 14. q. 2. sæpeque aliàs.

293 Suppono tertio celebrem diuisionem necessitatis in antecedentem, & consequentem. Necessitas antecedens est, quæ antecedit actum, ad quem est necessitas, vt pote conueniens enti, quod antecedens, siue prius ipso actu est. Necessitas autem consequens, quæ actum, ad quem necessitas est, consequitur, vt pote conueniens enti, quod consequens, siue posterius est ipso actu. Deest tamen huic diuisioni, quò adæquata sit, tertium membrum necessitatis comitantis, seu simultaneæ, conuenientis scilicet enti, quod cum actu, ad quem illa est necessitas, simul est in eâ serie, intra quam comparantur. Ex pertinentibus siquidem ad quamlibet seriem prioris, & posterioris quædam vt priora, & posteriora, quædam verò vt simultaneæ se habent intra illam. Quamuis autem necessitas ad quemuis actum orta ex suppositione ipsius actus simultaneæ videbatur dicenda; quatenus nihil magis simultaneum cui libet enti, quam ipsum sibi; quia tamen communis vsus inualuit, vt dicatur consequens, sic & nos eam appellabimus, cum de eâ occurrerit sermo. Iam verò, quoniam variæ sunt series prioris, & posterioris, vt scientificæ, vniuersaliter que resoluatur hæc questio, eas in præsentia distinguere, commemorareque opus est.

Pro quo quarto supponenda hic, recognoscenda.

scendaque est à Lectore rota doctrina de ordinatione entium tradita à nobis in Pharo Scient. disp. 15. Circa quam semel suppositam, atque recognitam modò sat fuerit adnotare, ad præsens propositum solum facere ordinationem entium secundum seriem prioris, & posterioris prioritatis, ac posterioritatis absolutæ. Penes quam alia sunt ordinata suapte natura, & essentia, quæ propterea priora, aut posteriora dicuntur prioritatis, aut posterioritatis natura; similiterque simultanea. Alia sunt ordinata dumtaxat ex accidente, quæ tantum accidentarie propterea priora, vel simultanea dicenda veniunt. Ordinatorum autem penes prioritatem, posterioritatemque absolutam siue suapte naturam, & essentiam, siue tantum ex accidente quatuor sunt species. Nimirum durationis, originis, connexionis, & dignitatis. Ex quibus quarta præternissa, quæ ad rem non facit, supersunt alia tres ad propositum unâ cum mixtionibus, quæ ex ijs possunt fieri, quarum combinationem omittimus, ne multitudo terminorum aliquam pariat confusionem: sufficit enim, si qua earum occurrerit, illam tunc explicare.

295 Suppono quintò, priora, vel posteriora alijs in qualibet dictarum serierum alia immediatè, siue proximè, alia mediatè, siue remotè talia esse. Componuntur enim istæ series ex gradibus, quorum unicuique vnus tantum, seu prior, seu posterior, illo est immediatus, siue proximus; multi verò mediati, siue remoti, sed inæqualiter, penes maiorem scilicet, vel minorem numerum eorum, qui intermedij sunt. Hinc sequitur, necessitatem antecedentem penes aliquam dictarum serierum, aut immediatam, aut mediatam antecedentiã, seu prioritatem posse esse talem. Parietque necessitatem consequentem aut immediatam, aut mediatam consequentiam, seu posterioritatem.

296 Suppono sextò, necessitatem antecedentem, antecedentiã, seu prioritatem naturæ spectante ad seriem connexionis impossibilem esse. Quia solum antecedit alterum in hac serie, quod terminans connexionem eius, cum eo tamen vicissim connexum non est: & nequit habere necessitatem ad alterum, quod cum illo non est connexum, vt constat ex dictis. Possibilis tamen est necessitas tum consequens, tum comitans naturam suam ad hanc seriem pertinens. Quia connexum cum altero, atque ad eò necessitatum ad illud, si connexio non mutua sit, illo posterius erit, si autem mutua cum illo erit simultaneum.

297 Suppono septimò, necessitatem antecedentem, & consequentem prioritatis, & posterioritatis naturæ in serie durationis præcisè vt tali locum non habere, sicut neque necessitatem comitantem. Nam durationes rerum ex conceptu durationis præcisè non habent inter se connexionem. Quia tamen earum aliqua; quatenus tales talium subiectorum sunt durationes, illam habere possunt, quæcumque cum alia connexa fuerit, necessitatem habebit ad illam, aut comitantem, aut consequentem spectantem ad seriem connexionis iuxta dicta num. præced. aut antecedentem spectantem ad seriem originis, si ad illam causandam etiam concurrat, vt fieri potest, sæpeque fit.

298 Suppono octauò, necessitatem antecedentem prioritatis naturæ dumtaxat esse possibilem intra seriem originis. Quia non est possibilis intra seriem aut connexionis, aut durationis quatenus tales, vt suppositione sextâ, septimâque statu-

tum est: solaque restat series originis, intra quam esse illa possit, prout constat ex dictis. Id autem, quod naturam suam necessitatem antecedentem habet ad aliud pertinentem ad seriem originis, aliam necessitatem ad illud, aut consequentem, aut comitantem ad alias series pertinentem naturam etiam suam habere non potest. Quia, vt ostendimus disp. 15. Phari citatâ quæst. 2. & 4. prioritas naturæ pertinens ad seriem originis semper omnino præualet, naturæque posterioritates, & comitantias ad alias series pertinentes prorsus excludit, siue absorbet.

Suppono nonò, aliter de necessitate antecedente antecedentiã, seu prioritatis ex accidente philosophandum esse. Nam hæc non solum intra seriem originis, sed etiam intra alias duas possibilis est. Cum enim, vt disputatione illâ 15. Phari quæst. 7. proposuit 7. & 8. monstrauimus, quod altero est posterius naturam, eodem prius ex accidente, & vice versâ possit esse tum in eadem serie, tum in diuersis; nihil prohibet, necessitatem consequentem, siue posteriorem naturam antecedentem, siue priorem ex accidente esse respectu eiusdem tum in eadem serie, eundemve nomenclaturam, tum in diuersis, Recole scripta loco citato, vbi inuenies exempla.

Suppono decimò, causam necessitatem ad negationem actus alioquin contingentem, licet nec influxiue, nec permissiue causet illam, concurrere tamen ad existentiam eius impeditiue, quatenus impotentiam, quam habet ad actum, impedimentum est de facto excludens actum ipsum iuxta doctrinam, quam statuimus supra quæst. 5. num. 131. Vnde causa necessitata ad negationem actus quatenus talis prior naturam est negatione ipsam prioritatis originis, seu causalitatis.

Suppono vndecimò vt prorsus certum, aliquam esse necessitatem oppositam libertati actus primi. Quoniam libertas actus primi non aliter, quam per necessitatem sibi oppositam excluditur, seu impeditur; quæ subinde necessitas etiam actus primi venit dicenda. Opponitur autem huiusmodi libertas, atque necessitas omnino citra medium: quia impossibile omnino est, vt causa, aliàs de suo libera, non sit vel proximè libera in actu primo ad vtrumque suum actum secundum contradictorium, vel proximè necessitata in actu primo ad illorum alterutrum, vt manifestum est. Vnde rursus fit manifestum, oppositionem istam necessitatis, & libertatis actus primi aut esse contradictoriam, aut certè mixtam, siue compositam ex contradictoria, & ex contraria citra medium. Cum enim libertas actus primi (contradictionis scilicet, de qua tractamus) consistat in duabus potentijs proximis causa, altera ad actum positium, altera ad negationem contradictorium, vt ex sæpe repetitis in præcedentibus est notissimum; necessitas autem illi opposita iuxta dicta supra num. 291. consistat in vnica potentia proxima ad vnum tantum ex dictis duobus actibus contradictorijs connexa cum illo, atque ad eò ferente secum negationem potentie proximæ ad alterum: consequitur planè, eiusmodi necessitatem, ac libertatem & esse contradictorie oppositas, quatenus prima importat negationem vnus ex constitutiuis secundæ, & esse etiam contrarie oppositas, quatenus potentia connexa cum vno ex actibus contradictorijs, quæ dicit prima, contraria est potentie indifferenti ad vtrumque, quam dicit secunda.

302 Suppono duodecimò etiam ut prorsus certum, aliquas esse necessitates non oppositas libertati actus primi. Talis enim est necessitas, quam habet actus secundus ad existendum ex suppositione, quòd existit; necnon quavis alia necessitas ex eadem suppositione dependens in existentia sua; & vniuersum omnis necessitas, quæ in sua existentia ab exercitio libertatis, hoc est, ab actu secundo prout liberè exercito dependens quoquo modo est. Compertum est enim non posse esse libertatis exclusivam, atque adeò nec ei oppositam eam necessitatem, quæ a libertate ipsa est dependens in existentia sua. Sequitur iam, ut sigillatim determinemus, quæ necessitas sit opposita libertati actus primi, & quæ non item.

Propositio 1.

303 **Necessitas antecedens actum antecedentià naturæ immediatæ, siue proximæ in serie originis, siue causalitatis libertati causæ talis actus ad actum ipsum opposita est, ipsamque penitus excludit.**

Hanc propositionem imprimis probatam habes apud nostrum Didac. Ruiz tom. de Scient. disp. 3. multis, illustribusque testimonijs Philosophorum, sanctorum Patrum, ac Theologorum tum antiquiorum, tum recentiorum. Quorum plerique licet indistinctè loquantur de necessitate antecedente, de eà omnino intelligendi sunt, de qua agit propositio. Necessitas quippe antecedens, de qua loquuntur, ea est, ut constat ex eorum loquendi modis, quæ inducitur per aliquid ita præueniens libertatem causæ liberæ, ut nullatenus ab eius arbitrio, ab alioquo ve exercitio libero eius dependens sit in existentia sua; qualis sola est necessitas antecedens actum secundum, ad quem necessitat, antecedentià naturæ immediatæ in serie originis, seu causalitatis, ut apparebit ex dicendis. Omissis ergo testimonijs prædictis; quæ hic non oportet repetere; quia loco citato videri possunt; à ratione probanda à nobis est propositio.

304 Probatur autem primò. Quia nequit non esse aliqua necessitas libertati actus primi opposita, ipsamque excludens, ut tanquam prorsus certum statimus num. 301. Nulla autem inter omnes necessitates est aptior ad eam oppositionem habendam, ut satis ex se apparet, quàm necessitas antecedens immediata, de qua sermo est, utpote quæ ex parte actus primi, siue potentiæ proximæ causæ se habet, ubi libertas futura erat.

305 Secundò distinctius, & clariùs. Quia, ut constat ex dictis ibidem, necessitas libertati opposita ea est, quæ excludit potentiam proximam causæ ad alterum ex suis duobus actibus contradictorijs, per quam libertas causæ ad vtrumque constituenda erat. Potentia autem proxima causæ ad alterum ex suis duobus actibus contradictorijs non per aliud excluditur, quam per potentiam proximam ipsius causæ ad residuum connexam cum illo, atque adeò necessitantem ad illum, ut est notissimum. Ergo necessitas, quam secum fert talis potentia, est ea, quæ opponitur libertati. At ipsamet est necessitas, de qua agimus, ut ex se patet. Ergo.

306 Tertio probatur. Quia, ut multis monstrauimus quasi. 5. proposit. 11. connexum cum actu constitutumque intrinsecè potentiam prox-

imam causæ ad actum omnino tollit libertatem, necessitatque subin e causam ad valent actum. Sed necessitas, quam a se indistinctam secum fert id, quod constituit intrinsecè potentiam proximam causæ ad actum, necessitas est antecedens actum antecedentià naturæ immediatæ in serie originis, de qua tractamus, ut est notum. Igitur necessitas ista libertati opposita est, ipsamque penitus excludit. Recognosce argumenta omnia, quibus probauimus eam proposit. 11. quorum pleraque ad præsentem etiam probandam facile poteris applicare.

In qua quidem, sicut & in illa, sermo est de 307 necessitate inducta per omne omnino, quod constituit intrinsecè potentiam proximam, à qua de facto procedit actus, & cum actu ipso connexum est, siue illud sit requisitum ad existentiam actus, eo quòd actus ab alià potentià proximâ, præterquam à constitutâ per illud, causari non potest: siue non sit requisitum; quia, eo sublato, ab alià potentià proximâ, quæ superesset, posset actus causari. Tum, siue illud sit connexum cum actu connexionem immediatâ, seu proximam: siue sit connexum cum actu connexionem mediata, seu remotâ, quatenus connexum est cum alio quopiam connexo cum actu; idque siue inter ipsum, & actum in serie connexionis vnus tantum gradus sit intermedius, siue sint plures in quouis numero. In istis enim omnibus casibus connexum cum actu, inclusumque in potentià proximâ, à qua nascitur actus, necessitatem reddit ad actum ipsam potentiam proximam necessitate antecedente libertati opposita, de qua sermo est in præfenti, ut ex dictis tum hic, tum circa illam proposit. 11. satis, superque notum est.

Propositio 2.

308 **Necessitas antecedens actum antecedentià naturæ mediata tantum, siue remotam in serie originis, seu causalitatis, utpote orta ab aliquo principio remoto actus cum ipso actu connexo, & non requisito ad potentiam proximam eius, nullatenus opposita est libertati causæ immediatæ talis actus ad actum ipsum; nullatenusque proinde talem libertatem excludit.**

Hac propositio planè sequitur ex doctrinâ supra statuta, & latè probatâ quasi. 5. proposit. 12. Ex eà enim manifestè, vniuersaliterque deduximus num. 186. principium remotum actus cum actu ipso connexum, & ad potentiam proximam actus non requisitum nullatenus libertati causæ proximæ talis actus ad actum ipsum adueriari. Quod ipsum est, necessitatem antecedentem mediatè, quam inducit tale principium, nullatenus tali libertati oppositam esse. Debet autem tale principium ad potentiam proximam actus requisitum non esse, ut indemnus maneat talis libertas: quia, si ad potentiam proximam actus requisitum sit, cum illo connexa erit talis potentia, & consequenter medio illo connexa quoque erit cum ipso actu connexionem mediata; sicque iam non solum dabitur necessitas antecedens actum mediatè inducta per dictum principium, sed etiam necessitas antecedens actum immediatè inducta per potentiam ipsius actus. Ex quibus duabus necessitatibus licet prima per se præcisè non opponatur libertati, secunda tamen opponitur per

per doctrinam propositi. i. iuxta ea, quae dicebamur num. 307,

309

Vnde manifestè colligitur, non omnem necessitatem antecedentem antecedentiã, seu prioritate naturã oppositam esse libertati, sed eam tantum, quã immediatè antecedit actum. In quo fortasse multi falluntur ducti communi, vulgarique modo loquendi quoad punctum hoc sine distinctione. De quo plura dicenda venient infra quæst. 10.

Propositio 3.

310

Præter necessitatem naturã antecedentem actum, de qua propositi. i. nulla alia necessitas siue antecedens, siue comitans, siue consequens naturã actum in quavis serie seu originis, seu connexionis, seu durationis opposita est libertati causã talis actus ad actum ipsum.

Hæc propositio manifestè sequitur ex doctrinã stabilitã supra quæst. 5. propositi. 11. & 12. Nam, ut inferebamus ibi num. 185. solum, quod constituit intrinsicè potentiam proximam causã ad actum, & cum ipso actu conexum est, connexionque subinde reddit cum illo potentiam, quam constituit, potest per se formaliter impedire, seu tollere libertatem ad talem actum, & consequenter inducere necessitatem oppositam tali libertati; cætera verò, quæ extra conceptum realem talis potentie sunt, neutiquam possunt per se formaliter officere libertati ad actum, quantumvis sint cum actu connexa, aliquamque proinde necessitatem ad actum ipsum inducentia. Sed id solum, quod constituit intrinsicè potentiam proximam causã ad actum, & cum actu ipso conexum est, connexionque subinde reddit cum illo potentiam, quam constituit, potest per se formaliter inducere necessitatem antecedentem actum antecedentiã naturã proximã in serie originis, de qua prop. 1. quia ista necessitas aliud non est reuerã ab ipsã potentiã proximã causã ad actum connexã cum actu, atque adeò necessitata ad ipsum, ut ex se, & ex dictis est manifestum. Ergo sola necessitas, de qua propositi. 1. nulla verò alia est opposita libertati causã actus ad actum ipsum. Quod erat probandum.

311

Hactenus de necessitate ad actum inductã per aliquid, quod intra series originis, connexionis, & durationis cum illo comparabile sit tanquam prius, aut posterius, aut simultaneum suapte naturã. Agamus iam de necessitate ad actum inductã per aliquid, quod intra eandem series sit comparabile cum illo tanquam prius, aut posterius, aut simultaneum ex accidente iuxta superius dicta.

Propositio 4.

312

Si detur necessitas antecedens actum antecedentiã ex accidente immediatã, siue proximã in serie originis, libertati causã ad talem actum opposita erit, atque adeò ipsius exclusiua.

Pono hanc propositionem conditionatam: quia de possibilitate conditionis non opus est

in præsentiarum decernere; tamen ego censeam eam esse possibilem. Possibile quippe haud dubie videtur, ut voluntas aliqua per iudicium infallibile de existentiã alicuius entis connexi cum aliquo suo actu ad ipsum actum elicendum moueatur. Quo casu tale ens (quemcumque demum habeat naturã ordinem secundum suum esse physicum cum tali actu aut prioris, aut posterioris, aut simultanei) ex accidente erit prius tali actu in serie originis prioritate immediatã secundum esse intentionale, seu obiectiuum, quod ex accidente habebit in dicto iudicio, quatenus prout obiectiue existens in illo, obiectiue, in eoque genere immediatè concurrat ad elicentiam ipsius actus. Cumque iudicium, titulo suã infallibilitatis connexionem cum ente connexo cum actu, mediatè subinde cum actu ipso conexum sit, atque adeò inducens necessitatem ad illum; ens participans esse intentionale à tali iudicio, & connexionem cum actu participabit; sicque non solum secundum esse physicum, sed etiam secundum esse intentionale cum actu conexum, inducentique subinde necessitatem ad ipsum erit. Igitur necessitatem ad actum inductam per tale ens secundum esse intentionale, quod habet in tali iudicio, (quæ reuerã, & physicè alia non est à necessitate ad actum inductã per ipsum iudicium), libertati causã ad talem actum oppositam esse, atque adeò ipsius exclusiuam, id est, quod per propositionem datam asseritur: quia ea est necessitas antecedens actum antecedentiã ex accidente immediatã in serie originis.

Talem autem necessitatem ad actum libertati causã ad ipsum actum oppositam esse, ex dictis, suppositisque circa propositi. 1. est manifestum: quia, ut constat ex casu propositi constructione, est necessitas inductã per aliquid conexum cum actu, constituenque intrinsicè potentiam proximam ad actum, de qua esse oppositam libertati ad actum, ibi monstratum est.

Propositio 5.

Si detur necessitas antecedens actum antecedentiã ex accidente mediatã tantum, siue remotã in serie originis, ea libertati causã ad actum non erit opposita, atque adeò neque ipsius exclusiua.

Vt, si Deus ex præmissione alicuius entis connexi cum actu voluntatis moueatur ad præbendam voluntati eam potentiam proximam ad talem actum, cuius nullum constitutum intrinsicum cum actu ipso conexum sit vel immediatè, vel mediatè. In tali enim casu dictum ens secundum esse intentionale, quod habet in cognitione diuinã, necessitatem inducet antecedentem dictum actum antecedentiã ex accidente mediatã tantum, siue remotã in serie originis, ut ex dictis circa casum præcedentis propositionis satis, superque notum est. Igitur eiusmodi necessitatem libertati voluntatis ad talem actum non esse oppositam, atque adeò nec ipsius exclusiuam, per doctrinam statutam circa propositi. 2. constat, utpote quã vniuersaliter ostensum est, principium remotum actus cum actu ipso conexum, & ad potentiam proximam actus non requisitum, atque adeò relinquens illam omnino inconnexam cum actu ipso, libertati causã proximã

xime talis actus ad actum ipsum non aduer-
sari.

Propositio 6.

315 Præter necessitatem ex accidente an-
tecedentem actum, de qua proposit. 4. nul-
la alia necessitas siue antecedens, siue com-
mitans, siue consequens ex accidente,
actum in quavis serie seu originis, seu con-
nexionis, seu durationis opposita est liber-
tati causa talis actus ad actum ipsum.

Quia sola illa inducitur per aliquid consti-
tuens intrinsicè potentiam proximam ad actum;
prout opus est, vt sit necessitas opposita libera-
ti ad actum iuxta doctrinam statutam circa pro-
posit. 3. sæpeque alias repetitam.

316 Adnotare tamen oportet ad extremum
huius questionis; tamen necessitas antecedens
actum in serie durationis siue antecedentiã natu-
ræ, siue antecedentiã ex accidente sub statutis
propositionibus comprehendatur; conitetque
proinde per earum doctrinam, nullatenus illam
esse oppositam libertati ad actum, quando po-
tentiam proximam ad talem actum relinquit in-
connexam cum illo, vti plerunq; fit; specialem
nihilominus difficultatem esse in explicando, quo
pacto talis necessitas libertati ad actum non ad-
uersetur. Quia tamen difficultatem istam spe-
cialim versant Auctores circa necessitatem, quam
inducit præscientia Dei ab æterno existens ad
actum in tempore futurum, quem habet pro
obieto, quando de concordia talis præscientia
cum libertate creatæ agunt; ideò & nos illam
remittimus tractandam ad Tract. de Prouid. Vbi
de dicta concordia agendum nobis est.

QVAESTIO IX.

*Vtrum omnis causa, secunda titulo talis egeat
per præuium aliquem Dei concursum
promoueri, siue prædetermi-
nari ad causan-
dum.*

317 Propter ea, quæ in sequentibus tractanda sunt,
questionem hanc præmittere, & huc infere-
re, opus fuit. In qua suppono primò cum com-
muni Doctorum, causam secundam effectiuam
(de qua nobis est sermo) non solum in esse, &
conseruari, sed etiam in operari, siue agere ita
pendere à Deo, vt nullum omnino effectum ea
possit efficere, quin Deus cum eà immediatè, si-
mulque concurrat ad eundem effectum efficien-
dum. Quod adeò certum est, vt sententia opposita
reijciens tamquam non necessarium à causis crea-
tis concursum simultaneum Dei à multis appel-
laretur heretica tempore Alberti Magni, vt ipse
testatur in 2. distinct. 35. art. 7. Eamque S. Tho-
mas in 2. dist. 37. quæst. 2. art. 2. proximam
esse censet duobus erroribus; alteri ponenti duo
prima Principia rerum, alteri neganti, esse Deum
causam omnium vniuersalem: & rursus lib. 3.
contra gent. cap. 89. tanquam euidenter Scriptu-

re aduersantem condemnat in Origene. Eadem-
que fuit sententia Pelagianorum, teste Hierony-
mo lib. 1. aduersus Pelagianos, & in epistola ad
Ctesiphontem, ob quam illos impios, & sacrile-
gos ibi nominat, vt notauit Bellarm. lib. 4. de
Gratia, & liber. arbitr. cap. 4. Quam nihilomi-
nùs sententiam amplexus est postea Durandus in
2. dist. 1. quæst. 5. & dist. 37. quæst. 1. grauitè
ob id notatus ab alijs Scholasticis communiter.
Bellarm. enim loco citato sententiam eius vocat
errorem. Erroneamque eam censeri à plurimis
testatur Molina in Concord. quæst. 14. art. 13.
disp. 25. & 1. p. quæst. 14. art. 13. disp. 5. censens
ipse, vt minimum esse falsam, & minus tutam.
Vasq. autem 1. 2. disp. 129. cap. 3. ait; Durand
sententiam erroris nomine ab omnibus Scholasti-
cis iam diu censeri. Soar. verò disp. 22. Metaph.
sect. 1. num. 7. *Primum itaque, inquit, dicimus, iam
esse certum, Deum influere immediatè, & per se
in omnem actionem creaturæ, vt id negare, erroneum
sit in fide.* Et in Optic. lib. 1. de concursu Dei
cap. 4. ait. *Principio statimus vt certum, vo-
luntatem nostram pendere à Deo non solum in fieri,
& conseruari, vt aiunt, sed etiam in omni actione
sua. In qua re ab omnibus probatis Theologis non
solum reprehenditur, sed etiam vt error in fide reij-
citur sententia Durandi.* Similiaque habet tom. 2.
de Grat. lib. 3. cap. 25. Et alij similiter censent
de dicta sententiã. Vnde mirum videtur, quòd
illam nouissimè suscitare, defendereque conatus
sit Ludouicus à Dola in sua Disputatione qua-
drupartita. Contra quem latè agens potest vi-
deri Quijedo contr. 10. Physic. punct. 1. s. 4.

Et quidem veritas suppositionis nostræ satis, 318
superque exprimitur in sacra Scripturâ iuxta
communem intelligentiam Patrum, & Theologo-
rum, dum dicitur Isaie 26. *Omnia enim opera
nostra operatus es nobis.* Ioan. 5. *Pater meus vs-
que modò operatur, & ego operor.* Act. 17. *In
ipso enim viuimus, & mouemur, & sumus.* 1. ad
Corinth. 12. *Deus operatur omnia in omnibus.*
Matth. 6. *Si autem fanum agri Deus sic vestit.*
Psal. 146. *Qui producit in montibus fanum.* 1. ad
Corint. 15. *Et quod seminas non corpus, quòd fu-
turum est, seminas, sed nudum granum, vt pua-
uitici; Deus autem dat illi corpus, sicut vult, &
unicuique seminum proprium corpus.* Sæpeque
alibi similiter. Nec valet, quod respondebat
Pelagus, teste August. in lib. de Gratia Christi
cap. 5. Et postea Durandus vbi supra, Deum
scilicet dici omnia operari, quia virtutes operari-
uas rebus attribuit, non verò quia simul cum
illis ad effectus immediatè concurrat. Id nam-
que tanquam à sensu Scripturæ alienum refutat
ipse August. epist. 146. vbi quæst. 2. dicit. *Quo-
modò negare poterimus, Deum etiam nunc operari
cuncta, quæ fiunt; cum Dominus dicat, Pater meus
vsque modò operatur.* Refutant & alij Patres
communiter, à quibus quoad sacra Scripturæ
intelligentiam recedere non licet. Videantur Hie-
ron. vbi supra. Chrysost. homil. 5. in Genes. An-
selm. lib. de Concordia cap. 1. Gregor. lib. 16.
Moral. cap. 18. Prosper. sent. 281. Rursusque Au-
gust. lib. 4. de Genes. ad litter. cap. 12. & lib. 5.
cap. 20. & seqq. & lib. 9. cap. 15. & lib. 3. de
Trinit. cap. 4. & lib. 22. de Ciuit. cap. 24. Ac de-
num reliqui Patres, vbicunq; agunt de Proui-
dentiã Dei.

Rationibus item varijs probari solet eadem 319
veritas, quarum nonnullis, vtpotè minus effica-
cibus, prætermisiss, ego eam probo. Primò;
quia